

KUNSTAVISEN

Monumentalt tilbakeholden

Kristian Blystad, *Stor Moskus*, skifer, 2017. Foto: Istvan Virag

Kristian Blystad er den fremste tradisjonsbæreren i norsk samtidsskulptur. Han viser seg nærmest anti-autoritær i tilnærmingen til form og materie på Vigelandmuseet.

Arve Rød
Kunstanmelder

Publisert
30. juni 2026

Oppdatert
30. juni 2026

Kunstanmeldelse

Tips oss! Del artikkel

FAKTA

OSLO
Kristian Blystad
Monolithos
Vigelandmuseet
Står til 4. oktober

Kristian Blystad blir institusjonelt feiret på Vigelandsmuseet, i anledning skulptørens 80-årsjubileum i år. *Monolithos* samler sentrale temaer fra et langt og omfattende kunstnerskap, spredt ut blant Gustav Vigelands massive vitalisme. Tittelen er både pompøs og presis, slik den på smått elegant vis spiller retorisk ball med begrepene: *Lithos* – fornorsket «lito» – er det greske ordet for stein. «Monolit», eller monolittisk, betyr samlet, enhetlig, samtidig som det i denne sammenhengen også peker nordover gata og inn i Vigelandsparken, der *Monolitten* kneiser sin granitt mot himmelen.

Tittelen, og pekeren, er ubeskjeden. Men hvorfor være beskjeden når man skal feire landets største nålevende *billedhogger*, i ordets rette betydning, omgitt av Vigelands, vår historisk største billedhoggers, livsverk.

Fra Kristian Blystad, *Monolithos*, 2026. Foto: Istvan Virag

Blystad er den fremste tradisjonsbæreren i norsk samtidsskulptur. Samtidig er han evig radikal og åpen, nærmest anti-autoritær, i tilnærmingen til den myndigheten i form og materie som kunstnerskapet hviler så tungt på: håndverket, steinen og bronzen, den klassiske skoleringen i framstillingen av figur og anatomi.

Tyngden er også bokstavelig, naturligvis. For eksempel *Søvn* (*Liggende hode*) må romme bortimot et par kubikkmeter granitt, og truer med å splintre den tilsynelatende spinkle sokkelen skulpturen hviler på. *Søvn* (*Liggende hode*) spiller ut mange av Blystads signaturgrep. Granitten er behandlet med en blanding av forfinet gjengivelse av kvinnens ansiktsstrekk, og røff tilnærming i framstillingen av hår og hode der steinens naturlige form og overflate blir del av det endelige uttrykket.

Kristian Blystad, *Hode*, kvarts, 2026. Foto: Arve Rød

Framgangsmåten å bevare mest mulig av materialets opprinnelige form i den ellers naturalistiske tolkningen av menneske og dyr, er gjengangeren i kunstnerskap og utstilling – fra små hodestudier montert på sokler i en arkaisk sirkel, via Blystads karakteristiske torsoer i stein og bronse til de dansende og kjempende figurene i *Fritt etter Goya* – første gang vist på den fenomenale utstillingen på Galleri K for et par år siden – eller den digre *Stor Moskus* laget av grove, hengende skiferheller. Det synes å være en stadig friksjon og kamp her, mellom naturen og håndens kultivering; mellom dekorering og detaljering på den ene siden og å la den rå kraften i materialer og prosess få fritt spillerom på den andre. Blystad overbeviser mest og best gjennom sin tilbakeholdne monumentalitet.